

Olvasóink írják

Felhívás közvéleménykutatás végzésére

Néhány évvel ezelőtt Lorányi Román barátommal elhatároztuk, felmérést készítettünk arról, hogy mit tud (pontosabban mit nem tud) az utca embere. Tollal, jegyzetfüzettel felszerelve indultunk el, és egy viszonylag forgalmas helyet választottunk közvéleménykutatásunk helyszínéül.

Szombat délutáni csend honolt a Múzeum körúton, a megszokotthoz képest kevesebb emberrel találkoztunk. (Megjegyzendő, hogy így kellemesebb is egy ilyesfajta vizsgálódás.) Minden szembejövőtől megkérdeztük azt, hogy vajon miért világítanak a csillagok? Egyesek – mintha meg sem hallották volna a kérdést – tovább vágtattak. Szerencsére nem ez volt a jellemző, a többség értékelhető választ adott. Néhányszor viszont mi kérdeztünk rosszul, aminek meg is lett a hatása. A „Miért világítanak éjszaka a csillagok?” kérdésre pl. ilyen választ is kaptunk: „Hagyjanak engem békében, mert én éjjel általában aludni szoktam!”. Amikor pedig az kérdeztük, hogy „Miért látjuk a csillagokat?”, akkor ezt a feleletet kaptuk: „Mert jó a szemünk!”.

A legtöbb válasz – sajnos – várakozásunknak felelt meg. Egy kivétellel mindenki azt válaszolta, hogy természetesen azért világítanak a csillagok, mert a Nap megvilágítja őket. A helyes választ közvéleménykutatásunk utolsó alanya adta meg, aki – mint kiderült – tanár az ELTE Atomfizikai Tanszékén. Ő így válaszolt: „Erről a témáról szoktam előadást tartani az egyetemen, de most nagyon sietek. Elégedjenek meg azzal, hogy a csillagokban igen bonyolult atomfizikai folyamatok zajlanak le (termonukleáris fúzió), és emiatt bocsátanak ki – töb-

bek között – látható fényt.”

A fenti eredmény – miszerint egy személy válaszolt helyesen – elég elszomorító, de a hazai helyzetben nem is várhatunk ennél jobbat.

A Meteor 1992 májusi számában viszont találtam egy még kiábrándítóbb adatot. Megdöbbenve olvastam Bartha Lajos „A Föld a Világmindenség központja?” című cikkét, miszerint sokan még mindig azt hiszik, hogy a Nap kering a Föld körül.

Az az ötletem támadt, hogy Magyarországon is kellene készíteni egy ehhez hasonló közvéleménykutatást. Akinek van egy kis kedve és ideje, gyártson ehhez hasonló kérdéseket és kérdezzesse az „utca emberét”:

– Hisz-e az ufókban?

– Olvas-e horoszkópot?

– Hallott-e az 1993-as augusztusi hullócsillag-záporról?

– Hallott-e az MCSE-ről? (Meteorról, Andromedáról) stb.

A legfőbb teendő az lenne, hogy tisztázzuk: kis hazánkban hányan hiszik azt, hogy a Nap kering a Föld körül. Sajnos még kevés adatunk van ahhoz, hogy messzemenő következtetéseket tudjunk levonni. Ha elegendő adat gyűlik össze, akkor egy kis feldolgozást fogunk készíteni.

PRESITS PÉTER

1053 Budapest, Henszmann u. 3.

Videós Perseidák

Az idei „szuperseida” éjszakára Oroszlányban nyolcan voltunk kíváncsiak. A város határában vertünk tanyát, egy fénytől viszonylag jól elzárt legelőn, a bokodi Varga Tibor társaságában, aki elsősorban fotózás végett csatlakozott hozzánk. Öten fogtak vizuális észlelésbe. Több tucat direkt erre a célra gyártott észlelőlapot osztottunk szét, de éjfél tájt nagyon elment a kedvünk az egésztől. Talán azért, mert túlságosan belelovaltuk magunkat a „zäporba”, s ehhez képest bizony jókora csalódás ért bennünket. (Azért fél kettőtől négyig mégis érdemes volt nézelődni, ez kétségtelen.)

Jómagam sajnos fotón egy szál meteorot sem örökítettem meg, de azért egy érdekességről beszámolhatok. Egy ideje a Városi TV-nél dolgozom, így módomban volt kivinni egy BETA-SP camcordert (profi videokamerát) az észlelésre. E szerkezetnek nem éppen a fénygyűjtőképesség az erénye, inkább a felbontás, a CCD-érzékelő és a szalag minősége. Abbéli reményeim voltak, hogy egy hosszú, netán robbanó meteorra felvétel közben „rázomolhatok”, valami egészen különleges képet produkálva. Ez persze nem jött be, de azért több mint két órányi folyamatos felvételen 3 db Perseidát sikerült nyakoncsípni, közülük az egyik -1 magnitúdós, s ez még ötszöri átmásolás után sem olvadt bele a kép háttérzajába, amely az elektronikus képerősítés miatt igen nagy volt. A CCD-nek köszönhetően a kép jobb alsó sarkában kiválóan látható a Hold, és egyáltalán nem nyomja el a közepén felvillanó meteorcsíkot. A jelenség hossza 2 frame (képkocka), ami kb. 0,8 másodpercet jelent. Kikockázva a felvételt jól látható, hogy a meteor haladási irányára merőlegesen hol jobbra, hol balra kidudorodik fényes magja. Nyomot sajnos nem látni, de a csóva egész jól kivehető. Egy digitális zoommal ellátott berendezéssel talán több információt is ki lehetne szűrni, de ilyen sajnos nem áll rendelkezésre.

Az MTV-nek felajánlottam a felvételt, de még csekélyke 5000 forintot sem ért meg nekik. Azt viszont megtudtam, hogy a „nagy tévések” egész éjjel kint fagyoskodtak a Gellérthegyben, de még Orha Zoltán tanácsai alapján sem jött össze nekik a dolog. A tévé egyik munkatársa, Lugossy Károly szerint a magyarországi mozgófilm történetében ez az első alkalom, hogy meteorot sikerült megörökíteni. Nem tudom, hogy igaz-e?

Végezetül szeretnék csatlakozni a debreceniek megfigyeléséhez. Hajnali 4 óra 37 perckor gyanúnk szerint óriási tűzgömb húzott el a zenitben. Éppen motyóinkat pakoltuk, amikor

mintha vihar készülne, hatalmas villanás jött az égből. Felnézve a Vega mellett már csak egy fényes, vastag nyomot láttunk, mely kb. 8-10 mp-ig volt megfigyelhető. A villanás nagyságából ítélve legalább -8, -10 magnitúdós tűzgömb lehetett, hiszen már hajnalodott...

FORGÁCS JÓZSEF

Bár amatőr körökben egyre nagyobb érdeklődést tapasztalunk a téma iránt, tudomásom szerint is ez az első sikeres hazai videós meteor rögzítés. A puimicheli nemzetközi meteoros összejövetelen viszont megismerkedhettünk német barátainkkal, akik profi szintre fejlesztették a videós meteorozást. A találkozózn tartott előadásuk után 60-80 meteorot játszottak vissza, amelyeket a maximum éjszakáján rögzítettek. A rendszer technikai adatai hozzáférhetőek, az érdeklődők felvehetik velük a kapcsolatot. Vállalják a képanyag átmásolását is, nagyjából olyan összegért, amennyiért a tévéseknek „nem érte meg” Forgács felvételei. Szerintem ne keseregjen: lesz még Perseida- vagy akármilyen hullási kampány, s ismerve a tömegkommunikáció szenzációéhségét, alkalmasint jól jöhetnek még a képek.

(tey)

TÁVCSÖTÜKRÖT CSATLÓSTÓL!

Vállalom fényerős tükrök csiszolását Newton- és Cassegrain-rendszerekhez pyrex korongokból. Vállalom tükrök kijavítását 40 cm-es átmérőig.

Csatlós Géza

1021 Budapest,
Szerb A. u. 4. II/7.

Apróhirdetések

VENNÉK 11 cm-es Mizart. Kenéz József, 1119 Bp., Albert u. 15/b.

ELADÓ 160/1220-as Newton-távcső kitűnő tükörrel (hmg=142), komplett állvánnyal, tengelykereszttel (18000 Ft). Dr. Láng Miklós, 7624 Pécs, Kürt u. 7. Tel.: (72) 323-507 délután.

ELADÓ 20x60-as orosz új binokulár, irányár 7000 Ft. Kérem jelentkezzenek, akik vásárolnának 11 cm-es, orosz gyártmányú Mizárt! Liktör Ferenc, 3600 Ózd, Szt. István u. 16.

ELADÓ 260/1415-ös Csatlós-tükör 15 ezer Ft-ért (alumíniumozva, kvarcérteggel); Mihaljov-atlasz (hmg=8,25; 600 Ft). **MEGVENNÉM** a Meteor 1971-73-as évfolyamát, 1976/3., 5., és 1986/1., 11. számát. Vicián Zoltán, 3041 Héhalom, Felszabadulás u. 22.

ELADÓ 300/1800-as tükör+segédtükör olcsón. Riss József, 2510 Dorog, Árpád út 4. Tel.: (33) 331-411 (mh); 331-199 (o).

ELADÓ Meteor Atlasz. 16 lapon 7,5 magnitúdóig ábrázolja a csillagokat és több ezer mély-ég objektumot. Ára 350 Ft + postaköltség. **MEGVÉTELRE KERESSEM** a Csillagászati évkönyv 1960-as és 1964-66 közötti példányaikat, valamint a Föld és Ég 1977-1987 közötti évfolyamait. Sárnecky Krisztián, 1132 Budapest, Kádár u. 9-11. Tel.: (1) 153-4902.

VENNÉK nagyon jó optikával és kezelhető mechanikával rendelkező reflektort, min. 20 cm átmérőtől vagy/és refraktort min. 10 cm átmérővel, ha lehetséges, mindkét esetben órággal. Komplet mechanika és távcső-tubus is érdekel! Teichner Szilárd, 1163 Budapest, Tiszakömlő u. 51. Tel.: 271-1098.

ELADÓ 72/500-as objektív (3400 Ft), Zeiss H-25 (2000 Ft) és H-16 (2000 Ft), 1:4 projektor (2000 Ft) okulárok, 28 mm-es Plössl (M44x1 menettel is), 20 mm-es okulárok dioptriállításal (1800 ill. 1000 Ft). Sebők György, tel.: 132-6262.

KIFOGÁSTALAN MINŐSÉGŰ OPTIKÁK GARANCIÁVAL

Csillagászati objektívek (akromátok)

80/450 tubusban	7.000 Ft
48/540 foglalatban	1.500 Ft
48/540 vezetőtávcső	2.700 Ft
48/280 foglalatban	900 Ft
48/280 keresőtávcső	1.900 Ft

Parabolatükrök kvarcérteggel, segédtükörrel

300/1500	19.700 Ft
250/1500	13.900 Ft
200/1200, 1500	8.700 Ft
170/1200	5.900 Ft
150/600	5.700 Ft

Segédtükrök kvarc védőréteggel /nyolcszögű/

75x106 mm	2.700 Ft
63x88 mm	1.900 Ft
50x71 mm	1.100 Ft
45x63 mm	600 Ft
40x56 mm	500 Ft
32x45 mm	400 Ft

Okulárok

40 mm Super Plössl (58)	2.800 Ft
28 mm Plössl (31,5)	2.800 Ft
15 mm Erfle (24,5)	5.200 Ft
13 mm Erfle (24,5)	5.200 Ft
10 mm Erfle (24,5)	5.200 Ft
8 mm Erfle (24,5)	5.200 Ft

Krómozott napszűrők

Ø 114 mm (kör alakú)	5.700 Ft
Ø 84 mm (kör alakú)	3.200 Ft
M 55	700 Ft
M 46	500 Ft

zenitvégződés (M42x1 v. M44x1 amerikai v. Zeiss szabványú ok.kihuzattal) 1.700 Ft
szinkronmotoros órágép egyedi megegyezés teflon (7 darabos készlet) 700 Ft

10.000 Ft fölött a postaköltséget átvállalom.

SZABÓ SÁNDOR
9400 Sopron,
Baross u. 12.

